

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Siwek

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie **Ł. I.**,

skazanego z art. 202 § 3 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 2 października 2024 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie z dnia 31 marca 2023 r., sygn. akt II K 1252/22/K,

**uchyla wyrok w zaskarżonej części i przekazuje sprawę w tym
zakresie Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Krowodrzy w
Krakowie do ponownego rozpoznania.**

[J.J.]

Paweł Kołodziejcki

Igor Zgoliński

Marek Siwek

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie z dnia 31 marca 2023 r., sygn. II K 1252/22/K, Ł. I. został uznany za winnego tego, że:

1. w dniu 15 stycznia 2022 r. w W. , województwa [...], prezentował za pośrednictwem sieci teleinformatycznej w postaci S., treści pornograficzne z udziałem małoletniej P. R. w postaci 9 zdjęć oraz 2 filmów wideo, przesyłając je P. R. oraz użytkownikowi S. na jego konto o nazwie „C. ”, tj. czynu z art. 202 § 3 k.k., za który wymierzona została kara 2 lat pozbawienia wolności,
2. w okresie od 2018 r. daty bliżej nieustalonej do dnia 15 stycznia 2022 r. w W. , województwa [...], posiadał treści pornograficzne z udziałem małoletniej P. R. , tj. czynu z art. 202 § 4a k.k., za który wymierzona została kara 6 miesięcy pozbawienia wolności,
3. w dniu 15 stycznia 2022 r. w W., województwa [...], w celu wywarcia wpływu na świadka, groził P. R. upublicznieniem, wbrew jej woli, zdjęć przedstawiających jej nagi wizerunek, które to groźby wzbudziły w niej uzasadnioną obawę że zostaną spełnione, tj. czynu z art. 245 k.k., za który wymierzona została kara 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Powyższe kary jednostkowe zostały połączone i wymierzono karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której dokonano stosownych zaliczeń okresu pozbawienia wolności; na podstawie art. 41 a § 2 i 4 k.k. orzeczony został środek karny w postaci zakazu kontaktowania się w jakiejkolwiek formie i w jakimkolwiek sposób z pokrzywdzoną oraz zbliżania do pokrzywdzonej na odległość mniejszą niż 50 metrów przez okres 3 lat; na podstawie art. 202 § 5 k.k. orzeczono w przedmiocie dowodów rzeczowych, a nadto w przedmiocie kosztów sądowych.

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 8 kwietnia 2023 r. bez postępowania odwoławczego (k. 181), co zostało stwierdzone w zarządzeniu z dnia 19 kwietnia 2023 r. (k. 187). Pisemne uzasadnienie orzeczenia nie zostało sporządzone.

Od powyższego wyroku kasację na niekorzyść skazanego złożył w trybie art. 521 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 41 § 1a zdanie drugie k.k., polegające na zaniechaniu orzeczenia wobec skazanego jako sprawcy, któremu przypisano odpowiedzialność kamą za dwa występki z art. 202 § 3 k.k. oraz z art. 202 § 4a k.k. środków karnych w postaci zakazu zajmowania

wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi, w sytuacji gdy z treści art. 41 § 1a k.k. zdanie drugie - w brzmieniu obowiązującym zarówno w dacie popełnienia czynu, jak i orzekania - wynikało, że w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego orzeczenie tego środka karnego na czas określony albo dożywotnio jest obligatoryjne.

W konsekwencji autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym. Słusznie zarzucił Prokurator Generalny, że zaskarżony wyrok zapadł z rażącym i mającym istotny wpływ na jego treść naruszeniem przepisu prawa materialnego. Stanowiło ono następstwo niezastosowania środka karnego, o którym stanowi przepis art. 41 § 1a zdanie drugie k.k., którego orzeczenie – biorąc pod uwagę charakter czynów przypisanych skazanemu w pkt 1 i 2 - było obligatoryjne (zob. np. wyroki SN: z dnia 12 stycznia 2022 r., II KK 600/21, z dnia 27 marca 2024 r., III KK 630/23, z dnia 23 lipca 2024 r., III KK 87/24). W tej sytuacji kasacja podlegała rozpoznaniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Treść powyżej wymienionego przepisu obliguje sąd do orzeczenia zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na czas określony albo dożywotnio w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego. W każdym przypadku skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego, orzeczenie w przedmiocie wskazanego środka karnego staje się konieczne i to niezależnie od tego czy skazany wymienioną powyżej działalność wykonywał czy też nie. Oczywistym jest zatem, że niezawarcie w orzeczeniu obligatoryjnego rozstrzygnięcia

traktowany musi być na równi z naruszeniem prawa materialnego. W odniesieniu do Ł. I. wystąpiły podstawy obligujące sąd meriti do zawarcia w wyroku skazującym rozstrzygnięcia w przedmiocie przedmiotowego środka karnego, jako że przypisano mu popełnienie dwóch występków na szkodę małoletniej, ujętych w rozdziale XXV Kodeksu karnego - Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, zakwalifikowanych z art. 202 § 3 k.k. i art. 202 § 4a k.k. Jednocześnie obowiązek orzeczenia określonych w art. 41 § 1a zdanie drugie k.k. środków karnych materializował się tak w dacie popełnienia tych czynów, jak i w chwili wyrokowania. Dodać trzeba, że także zmiana stanu prawnego, która nastąpiła już po uprawomocnieniu kwestionowanego wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie również nie zdezaktualizowała obowiązku zastosowania powyższego przepisu. Zgodnie z art. 1 pkt 9 z dnia 7 lipca 2022 r. ustawy o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2022.2600 z dnia 2022.12.13) przepis art. 41 § 1a k.k. otrzymał nowe brzmienie, które jednak w odniesieniu do przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego zachowało tę samą treść normatywną.

Niewątpliwie omówione naruszenie cechował stopień rażący. Miało ono istotny wpływ na treść prawomocnego wyroku, bowiem skutkowało niezasadnym pominięciem bezwzględnej normy zawartej w art. 41 § 1a k.k. (zob. też wyrok SN z dnia 29 października 2019 r., III KK 30/19). W rezultacie uwzględnienia przez sąd przy wyrokowaniu dyspozycji tego przepisu kształt orzeczenia wydanego w sprawie byłby wszak zasadniczo odmienny, co rzutowałoby w sposób istotny na sytuację skazanego oraz realizację celów kary w zakresie odnoszącym się do zasad prewencji indywidualnej.

Z powyższych względów rozpoznana kasacja była oczywiście zasadna, co skutkowało wydaniem w odniesieniu do tej części orzeczenia, która nie zawierała obligatoryjnego rozstrzygnięcia orzeczenia kasatoryjnego, z uwagi na konieczność konwalidacji przedmiotowego uchybienia.

[J.J.]

[ms]

Paweł Kołodziejcki Igor Zgoliński Marek Siwek

